

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความเป็นไปของสังคมมีเทคโนโลยีการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรสาร หรือการส่งข้อความสั้นได้เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวัน และได้เข้ามาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างง่ายดายสะดวกและรวดเร็ว แต่เทคโนโลยีดังกล่าว ไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แต่เพียงอย่างเดียว หากถูกนำมาใช้เป็นช่องทางในการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นอีกด้วย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน โดยทางที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น กล่าวคือ ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และต้องไม่ไปรบกวนสิทธิของบุคคลอื่นด้วย ซึ่งเมื่อใช้สิทธิเสรีภาพของตนเกินขอบเขตแล้ว อาจส่งผลเสียให้ไปล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นได้ ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือกลายเป็นช่องทางการสื่อสารหลักของคนไทยแทนที่โทรศัพท์บ้าน คนไทยเกือบทั้งประเทศมีโทรศัพท์มือถือใช้ และอัตราการใช้โทรศัพท์มือถือของคนไทยถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโทรศัพท์มือถือเป็นเทคโนโลยีที่ถือว่ายังใหม่ในสังคมไทย ทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและกฎระเบียบ ที่บุคคลบางกลุ่มบางรายอาจใช้โอกาสในการประกอบกิจกรรมบางประการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค ซึ่งสารนิพนธ์ฉบับนี้จะทำการศึกษาในกรณีการส่งข้อความสั้นในลักษณะของการหลอกลวง ซึ่งส่งผลเสียต่อความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค และเป็น การล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างหนึ่ง ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายตามมาไม่ว่าจะเป็นทางด้านทรัพย์สิน หรือสภาพจิตใจอีกด้วย

เมื่อศึกษาถึงกฎหมายเกี่ยวกับปัญหา การรับข้อความ ในลักษณะหลอกลวงผ่านระบบมือถือของประเทศไทยพบว่า ยังไม่มีกฎหมายควบคุม โดยเฉพาะมีเพียงแต่กฎหมายที่ใกล้เคียงที่สุดที่มีกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นใกล้เคียง ซึ่งอาจนำมาใช้บังคับได้ในบางประเด็นเท่านั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายด้านความผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ออกมาในเรื่องความผิดด้านการเจาะข้อมูล

หรือเจาะระบบเป็นหลัก ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในมาตรา 11 ซึ่งมาตรานี้ห้ามเพียงการส่งข้อมูลโดยปกปิดหรือปลอมแปลงที่มาเท่านั้น นั่นคือ การส่งจดหมายขยะโดยระบบตัวตนถูกต้องสามารถทำได้ถูกต้องตามกฎหมายพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถบังคับใช้ได้กับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ล่อลวงข้อมูลเท่านั้น ไม่สามารถคุ้มครองผู้บริโภคจากการรับข้อความผ่านระบบมือถือในลักษณะของการหลอกหลวงได้ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ในมาตรา 22 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากการโฆษณาเกินจริงหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายหรือการบริการที่ไม่เป็นธรรมเพียงเท่านั้น แต่ยังไม่ชี้ชัดว่าครอบคลุมปัญหาการส่ง SMS ที่กระทำในลักษณะหลอกหลวงด้วยหรือไม่

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 35 ได้บัญญัติรับรองสิทธิส่วนบุคคลไว้ แต่การที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ต้องมีบทบัญญัติกฎหมายที่มารองรับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งในปัจจุบันบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือ นั้นยังขาดประสิทธิภาพอยู่มากและเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือ นั้น ถือเป็นหนึ่งในกิจการโทรคมนาคม ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. โดย พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งในเรื่องการร้องเรียน และการตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงที่เอาเปรียบผู้บริโภค ตลอดจนกำหนดมาตรการสิทธิของผู้ใช้บริการ โทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ไม่มีมาตราใดที่จะนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในการรับข้อความผ่านระบบมือถือในลักษณะของการหลอกหลวงได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ โดยพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 มาตรา 50 ระบุว่า “ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลสิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน โดยทางคมนาคม” ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ยังไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายที่จะนำมาใช้คุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือได้อย่างตรงจุด

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ายังไม่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นเฉพาะ มีแต่เพียงกฎหมายที่ใกล้เคียงที่สุดเท่านั้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเองก็ยังไม่มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายออกมาคุ้มครองประชาชนหรือผู้บริโภคได้อย่างตรงจุด และมีประสิทธิภาพอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ สิทธิความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการสื่อสารตลอดจน การคุ้มครองผู้บริโภค ที่เกี่ยวกับการการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือ
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาสิทธิส่วนบุคคลในความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือในลักษณะของการหลอกลวง
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางด้านกฎหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในการใช้สิทธิความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือ
4. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือตามกฎหมายของต่างประเทศ
5. เพื่อศึกษาถึงแนวทางปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายของไทยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดต่อไป

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ปัญหาการส่งข้อความสั้นในลักษณะการหลอกลวงนั้น ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่กระทบถึงสิทธิส่วนบุคคลในความเป็นส่วนตัว ที่ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทั่วไป ซึ่งการส่งข้อความมายังผู้รับในบางครั้ง อาจก่อให้เกิดความรำคาญและก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งถือว่าเป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างหนึ่ง แต่ประเทศไทยยังไม่มีบทกฎหมายที่เป็นการเฉพาะมีแต่เพียงกฎหมายที่ใกล้เคียงที่สุดเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น จึงควรมีบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้เพื่อบัญญัติให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ อันเป็นการรับรองสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยอยู่ในรูปแบบของกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้มีการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1. ดำเนินการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการสื่อสารในลักษณะของการหลอกลวง รวมถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือ

2. ดำเนินการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือ โดยศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวกับกิจการ โทรคมนาคม พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด และประมวลกฎหมายอาญาลักษณะฉ้อโกง

3. ดำเนินการศึกษาบทบัญญัติทางกฎหมาย และมาตรการการลงโทษทางกฎหมายของต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร ประเทศออสเตรเลียและประเทศฮ่องกง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้รับข้อความผ่านระบบมือถือ ในการส่งข้อความไม่พึงประสงค์ และการส่งข้อความสั้นในลักษณะการหลอกลวง ซึ่งถือว่าการบริการอย่างหนึ่งในการส่งข้อความดังกล่าว

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้จะใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำราทางวิชาการ ข้อมูลเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ พร้อมทั้งสรุปผลการศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาถึง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ สิทธิความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการสื่อสารตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค ที่เกี่ยวกับการการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือ
2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาสิทธิส่วนบุคคลในความเป็นส่วนตัวกับการรับข้อความผ่านระบบมือถือในลักษณะของการหลอกลวง
3. เพื่อให้ทราบปัญหาทางด้านกฎหมายของไทยในการใช้สิทธิความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือ
4. เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการรับข้อความหลอกลวงผ่านระบบมือถือ ตามกฎหมายของต่างประเทศ
5. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายของไทยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการรับข้อความผ่านหลอกลวงระบบมือถือให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดต่อไป